

**การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่าน
ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4**

**AREA – BASED EDUCATIONAL MANAGEMENT FOR STUDENTS’ READING QUALITY
UPGRADING OF SCHOOLS UNDER SI SA KET
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 4**

พีระพรรณ ทองศูนย์

Peerapun Thongssoon

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4

The Si Sa Ket Primary Educational Service Area Office 4, Thailand

email: Thongssoon99@gmail.com

บทคัดย่อ

การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐาน เพื่อยกระดับคุณภาพการอ่านของนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบ 2) สร้างและพัฒนารูปแบบ 3) ทดลองใช้รูปแบบ และ 4) ประเมินผลรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐาน เพื่อยกระดับคุณภาพการอ่าน มีขั้นตอนการวิจัย 4 ขั้นตอน โดยใช้วิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed Method) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบประเมินแบบสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และสวนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่านของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) องค์ประกอบการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่าน 4) กระบวนการบริหารจัดการ 5) ผลลัพธ์ และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จ องค์ประกอบการบริหาร ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การบริหารจัดการองค์กร 2) การส่งเสริมพัฒนาบุคลากร 3) การบริหารแบบมีส่วนร่วม 4) การมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน และ 5) การวัดและประเมินผล และองค์ประกอบการบริหารจัดการมี 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การวางแผน 2) การปฏิบัติตามแผน 3) การตรวจสอบ และ 4) การปรับปรุง ผลการตรวจสอบรูปแบบ พบว่า รูปแบบมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์และความถูกต้องครอบคลุม อยู่ในระดับมากที่สุด การทดลองใช้รูปแบบ พบว่าโรงเรียนสามารถดำเนินการตามรูปแบบได้มีผลการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านสูงขึ้น และผู้เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐาน, การยกระดับคุณภาพการอ่าน, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4

Abstract

Area Based Educational Management for student’s reading quality upgrading of schools under SI SA KET Primary Educational Service Area Office 4 have aimed to 1) study components, 2) to develop the management modal, 3) to implement the management modal and 4) to evaluate the modal of Area

– Based Educational Management modal for students’ reading quality upgrading of schools under Si Sa Ket Primary Educational Service Area Office 4. The research is Mixed Method was divided into 4 phases. The sampling were school administrators, teachers, school board, parents, and students. The instrument were questionnaire, evaluation, interview and focus group. Data was analyzed by percentage, mean, and standard deviation.

The results of this research were as following: The Area – Based Educational Management modal for students’ reading quality upgrading of schools under Si Sa Ket Primary Educational Service Area Office 4 consists of 6 elements; (a) Principle, (b) objectives, (c) The Area – Based Educational Management for Students’ Reading Quality upgrading elements, (d) 4 steps of the management process, (e) outputs and (f) success factors.

The Area – Based Educational Management for Students Reading Quality upgrading consists of 5 elements; 1) organization 2) professional 3) participation 4) learners’ characteristic and achievement 5) evaluation and 4 steps of the management process consist of 4 parts :1) Plan 2) Do 3) Check 4) Ack.

The evaluative result of the management modal revealed that the aspects of correctness, suitability, feasibility and usefulness were at a highest level. The implement results of the model effective and applicable for school, appropriate the student had higher achievement and those involved are Satisfaction is at the highest level

---

Keywords: Area - based Educational Management, Student Reading Quality Upgrading, The Area– Based Educational Management modal for student reading quality upgrading of school under Si Sa Ket Primary Educational Service Area Office 4

บทนำ

การบริหารจัดการการศึกษาแบบเขตพื้นที่การศึกษา มีความเป็นเอกภาพในด้านนโยบายที่หลากหลายการปฏิบัติ และสามารถแก้ปัญหาความซ้ำซ้อนและลดขั้นตอนการบริหารจัดการศึกษาที่มีอยู่เดิมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ในการกำกับดูแล จัดตั้งยุบรวมหรือเลิกสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประสาน ส่งเสริมและสนับสนุนสถานศึกษา ให้สามารถจัดการศึกษา เพื่อสอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษา นอกจากนี้ยังมีอำนาจในการบริหารจัดการเกี่ยวกับวิชาการ งบประมาณ และบุคลากร ตามกฎหมายระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งอำนาจหน้าที่ตามที่ได้รับกระจายอำนาจจากส่วนกลาง ทั้งในด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป (พินสุดา สิริธรงค์ศรี, 2547)

การบริหารจัดการศึกษาแบบยึดพื้นที่เป็นฐาน (Area - based Educational Planning and Management System) มีหลักคิดและหลักปฏิบัติที่สำคัญ 5 ประการ คือ 1) เป็นระบบการจัดการศึกษาที่มีแบบแผนของการจัดหลักสูตร การจัดกระบวนการเรียนรู้ และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ยึดโยงเข้ากับสภาพทางภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วิถีชีวิต และวัฒนธรรม รวมทั้งทิศทางการพัฒนาท้องถิ่น ชุมชนและสังคมของพื้นที่ 2) ผู้เรียนและผู้ปกครองจะเป็นผู้เลือกหลักสูตรและโปรแกรมการเรียนตามความสนใจ ความถนัด และตามศักยภาพของตนเอง 3) โรงเรียนมีหน้าที่ทำการศึกษา วิเคราะห์ความต้องการหลักสูตรและโปรแกรมการเรียนตามศักยภาพของผู้เรียน และศักยภาพของพื้นที่ แสวงหาและประสานความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาผู้สร้างหลักสูตร และโปรแกรมการเรียนที่

สอดคล้อง และตอบสนองความต้องการจำเป็นของผู้เรียนและพื้นที่ 4) สถาบันอุดมศึกษาที่โรงเรียนเลือก จะรับผิดชอบร่วมกับโรงเรียน ในการสร้างหลักสูตร จัดโปรแกรมการเรียน จัดทำคู่มือการใช้หลักสูตร จัดทำแผนการสอนแบบบูรณาการ จัดทำห้องปฏิบัติการ พัฒนาสื่อการเรียนการสอนรูปแบบต่าง ๆ จัดอบรมเพื่อพัฒนาความพร้อมในการใช้หลักสูตรให้แก่ครู ในการพัฒนาการเรียนรู้ออกให้ผู้เรียน และ 5) การจัดการเรียนการสอนและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แก่ผู้เรียน และมีความสอดคล้องกับศักยภาพของท้องถิ่นและสร้างความร่วมมือทางวิชาการกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ การจัดการศึกษาในแนวทางการยึดพื้นที่เป็นฐาน (school – based educational management) นับเป็นแนวทางการปฏิรูปการศึกษา เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด (มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง, 2557 : 2) จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว การจัดการศึกษาเชิงพื้นที่จึงเป็นกลไกที่สำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้บรรลุผลในการนำนโยบายไป สู่การปฏิบัติจนเกิดผลการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นแนวทางสำคัญที่จะพัฒนาผู้เรียนใหม่มีความพร้อมเข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ได้อย่างดีในอนาคต

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดนโยบายขับเคลื่อนการศึกษาที่เน้น ให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย ให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้อย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพ โดยกำหนดนโยบาย “เด็กไทยวิถีใหม่ อ่านออกเขียนได้ทุกคน” เพื่อนำสู่การพัฒนาผู้เรียน ตัวชี้วัด นักเรียนอ่านออกเขียนได้อ่านคล่องเขียนคล่อง มีสมรรถนะการอ่านขั้นสูง สามารถใช้การอ่านการเขียน และมีนิสัยรักการอ่านเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กระทรวงศึกษาจึงกำหนดมาตรการให้สถานศึกษา เดินหน้าพัฒนาการอ่านการเขียน เด็กไทยวิถีใหม่ อ่านออกเขียนได้ทุกคน

จากการรายงานผลการดำเนินงานโครงการนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 อ่านคำพื้นฐานและโครงการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาไทย : เด็กไทยวิถีใหม่ อ่านออกเขียนได้ทุกคน สภาพปัญหาการอ่านของผู้เรียนของผู้เรียน ปีการศึกษา 2564 ปัญหาที่พบในการจัดการเรียนการสอนการอ่านคำพื้นฐานในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ผลการอ่านคำพื้นฐานอยู่ในระดับพอใช้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4, 2564) สอดคล้องกับรายงานสรุปผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง พบว่า มีความเสี่ยง 4 ประเด็น ดังนี้ 1) โรงเรียนบางแห่งยังขาดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) โรงเรียนส่วนใหญ่ยังไม่ได้ดำเนินงานตามแผนยกระดับคุณภาพที่วางไว้ 3) โรงเรียนส่วนใหญ่ขาดการนิเทศภายในที่มีประสิทธิภาพเพื่อช่วยเหลือครู 4) การยกระดับผลสัมฤทธิ์ O-NET/NT ยังอยู่ในระดับต่ำ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 หน้า 2-7 :2565)

ดังนั้นผู้วิจัยปฏิบัติหน้าที่รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 รับผิดชอบกลุ่มงานนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา มีหน้าที่ประสาน ส่งเสริม กำกับ ดูแลการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามนโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจึงตระหนักและให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่านสร้างแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่าน เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารโรงเรียนศึกษานิเทศก์ ครูผู้สอน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียใช้เป็นแนวทางในบริหารจัดการ การนิเทศ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน อีกทั้งให้ความสำคัญกับการอ่านของผู้เรียนซึ่งเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ในการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นและเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ การพัฒนาตนเอง เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ คุณลักษณะลักษณะอันพึงประสงค์และมีสมรรถนะการอ่านเป็นไปตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐาน เพื่อยกระดับคุณภาพการอ่านของนักเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4

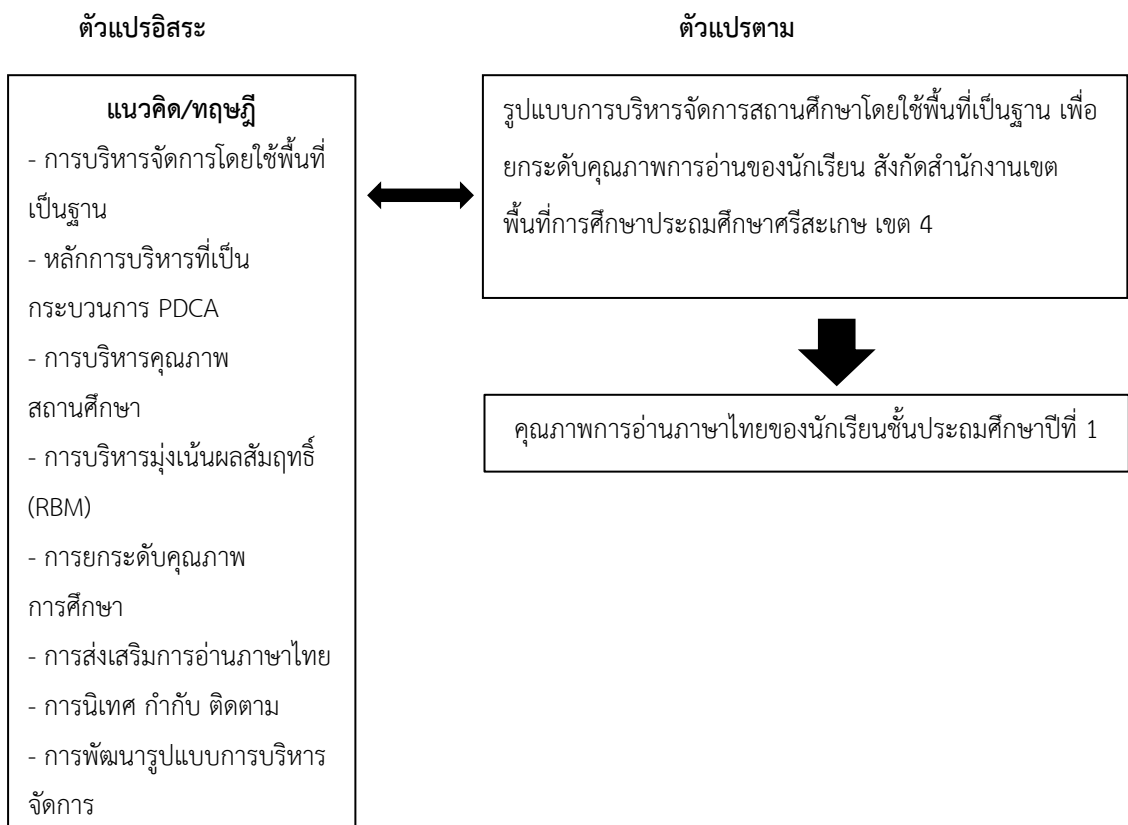
2. เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยใช้พื้นที่เป็นฐาน เพื่อยกระดับคุณภาพการอ่านของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4

3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐาน เพื่อยกระดับคุณภาพการอ่านของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4

4. เพื่อประเมินผลรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยใช้พื้นที่เป็นฐาน เพื่อยกระดับคุณภาพการอ่านของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐาน เพื่อยกระดับคุณภาพการอ่านของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 เป็นไปดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1. กรอบแนวคิดการวิจัย

การดำเนินการวิจัย

การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐาน เพื่อยกระดับคุณภาพการอ่านของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ผู้วิจัยได้ใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) ทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ และได้ใช้ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้มาจากโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 209 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน นักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ดังนี้

1.1 ผู้บริหารโรงเรียน	จำนวน 234 คน
1.2 ครูผู้สอน	จำนวน 2,249 คน
1.3 นักเรียน	จำนวน 38,550 คน

- 1.4 ผู้ปกครอง จำนวน 30,420 คน
1.5 คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 2,178 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 40) และได้กลุ่มตัวอย่างมาด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ดังนี้

- 1.1 ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 144 คน
1.2 ครูผู้สอน จำนวน 327 คน
1.3 นักเรียน จำนวน 380 คน
1.4 ผู้ปกครอง จำนวน 379 คน
1.5 คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 322 คน

รายละเอียดของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังแสดงไว้ในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

รายการ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. ผู้บริหารโรงเรียน	234	144
2. ครูผู้สอน	2,249	327
3. นักเรียน	38,550	380
4. ผู้ปกครอง	30,420	379
5. คณะกรรมการสถานศึกษา	2,178	322
รวมทั้งสิ้น	73,631	1,552

ผู้วิจัยกำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยโดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) และดำเนินการตามระยะขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 วิจัย (Research : R1) การศึกษาองค์ประกอบการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐาน เพื่อยกระดับคุณภาพการอ่านของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4

เชิงคุณภาพ

1.1 ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลองค์ประกอบการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐาน เพื่อยกระดับคุณภาพการอ่านของนักเรียนจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศ และต่างประเทศ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 คน ตรวจสอบองค์ประกอบและให้ข้อเสนอแนะ

1.2 สังเคราะห์องค์ประกอบและชี้วัดการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐาน เพื่อยกระดับคุณภาพการอ่าน เป็นกรอบเนื้อหาในการสร้างแบบสอบถามสภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่านของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ผู้เชี่ยวชาญประเมินค่า IOC ระหว่าง 0.80 -1.0 นำไปทดลองใช้กับผู้บริหารโรงเรียน และครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 4 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.95 แล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 471 คน ได้แก่ ผู้บริหาร 144 คน ครูผู้สอน 327 คน

1.3 รวบรวมข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์สภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่านของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4

1.4 ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการวิเคราะห์หามาเป็นกรอบในการจัดทำแบบสัมภาษณ์และกำหนดคุณสมบัติของโรงเรียนที่จะนำมาเป็นกรณีศึกษาโดยพิจารณาจากโรงเรียนที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่านภาษาไทยจนมีผลนักเรียนอ่านออก 100% เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ดังนี้ 1) โรงเรียนบ้านกระเบา 2) โรงเรียนบ้านพอกบำรุงวิทยาและ 3) โรงเรียนบ้านจะเนียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 โดยเก็บข้อมูลจากผู้บริหาร ครูผู้สอน และครูวิชาการ

1.5 ผู้วิจัยนำข้อมูลการศึกษาเอกสาร ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ข้อมูลสภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่าน และการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practices) ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 มาวิเคราะห์เป็นองค์ประกอบ สำคัญ และแนวทางการพัฒนาตามองค์ประกอบการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่านของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4

ระยะที่ 2 พัฒนา (Development : D1) การสร้างและพัฒนาแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพการอ่านของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4

2.1 ผู้วิจัยนำองค์ประกอบและข้อมูลที่ได้มาร่างรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่านของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ซึ่งรูปแบบมี 6 องค์ประกอบดังนี้ 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) องค์ประกอบการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่าน 4) กระบวนการบริหารจัดการ 5) ผลลัพธ์ และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จ

2.2 ผู้วิจัยนำร่างรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่านของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 มาจัดประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) กับผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ จำนวน 9 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม ให้ข้อเสนอแนะและวิพากษ์ เพื่อปรับปรุงรูปแบบให้มีความสมบูรณ์ และเหมาะสมยิ่งขึ้น

2.3 ผู้วิจัยปรับปรุงรูปแบบตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และจัดทำคู่มือการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่านของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสม และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะจนได้คู่มือที่มีความเหมาะสม

ระยะที่ 3 วิจัย (Research : R2) ทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพการอ่านของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองใช้รูปแบบ ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยประชุมชี้แจงผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 209 ในคราวประชุมผู้บริหารโรงเรียน ครั้งที่ 5/2562 เมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2565 ณ ห้องประชุมพลังบุญและทำแบบทดสอบก่อนการพัฒนา

3.2 จัดประชุมครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่ออธิบายจุดประสงค์ คู่มือ และการดำเนินการตามรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่านของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ณ ห้องประชุมพลังบุญ

3.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการตามรูปแบบและคู่มือการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่านของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 โดยมีกระบวนการตามคู่มือดังนี้ 1) สร้างความตระหนัก 2) ดำเนินการ 3) กำกับ ติดตาม และ 4) สรุป รายงานและนำเสนอผล

3.4 ผู้วิจัยประชุมร่วมกับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อสรุปรายงานและทดสอบความรู้ของผู้บริหารโรงเรียน หลังใช้แนวทางคู่มือการบริหาร เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการใช้รูปแบบการบริหาร โดยใช้ t-test แบบ Dependent

3.5 ผู้วิจัยประเมินความพึงพอใจของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนต่อรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษา ตามแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่านของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.82 แล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 471 คน ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน 144 คน ครูผู้สอน 327 คน

3.6 ผู้วิจัยประเมินผลความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองต่อการดำเนินการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่านของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.85 จำนวน 701 คน ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา 322 คน และผู้ปกครอง 379 คน

3.7 ประเมินผลความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่านของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.91 นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 380 คน

ระยะที่ 4 พัฒนา (Development : D2) การประเมินผลรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่านของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4

4.1 ผู้วิจัยนำผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test : RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์จากการทดลองใช้

4.2 ตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 โดยใช้แบบประเมินความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ความเหมาะสม และความถูกต้องครอบคลุมที่มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.92 จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และวิเคราะห์ สังเคราะห์ องค์ประกอบ และตัวชี้วัดของการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่านภาษาไทย

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับการบริหารจัดการโดยใช้พื้นที่เป็นฐานหลักการบริหารที่เป็น กระบวนการ PDCA การบริหารคุณภาพสถานศึกษา การบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ (RBM) การยกระดับคุณภาพการศึกษ การนิเทศ กำกับ ติดตามและการส่งเสริมการอ่านภาษาไทย ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ข้อมูลสภาพการ บริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่าน และการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practices) ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 มาวิเคราะห์ เป็นองค์ประกอบ สาระสำคัญ และแนวทางการพัฒนาตามองค์ประกอบการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับ คุณภาพการอ่านของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ได้ 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การบริหารจัดการองค์กร 2) การส่งเสริมพัฒนาบุคลากร 3) การบริหารแบบมีส่วนร่วม 4) การมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของผู้เรียน และ 5) การวัดและประเมินผล

นอกจากองค์ประกอบการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพแล้ว ผู้วิจัยยังได้ผล จากการสังเคราะห์เอกสารในเรื่องกระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษา ดังนี้ 1) การวางแผน 2) การปฏิบัติตามแผน 3)

การตรวจสอบ และ 4) การปรับปรุงสภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่านของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 อยู่ในระดับปานกลางและสภาพปัญหาอยู่ในระดับมาก

2. การสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่านของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ผู้วิจัยร่างรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่านของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 มี 6 องค์ประกอบซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่ารูปแบบโดยรวมมีความเหมาะสมมากที่สุด ($= 4.63$, $S.D.=4.65$) และจัดทำคู่มือการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่านของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสม และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะจนได้คู่มือที่มีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($= 4.82$, $S.D.=4.76$)

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐาน เพื่อยกระดับคุณภาพการอ่านของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4

3.1 ผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่านของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 เมื่อทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่านของผู้บริหารโรงเรียน ก่อนและหลังการใช้รูปแบบ นำผลการทดสอบมาเปรียบเทียบ พบว่า ค่าเฉลี่ยก่อนการใช้เท่ากับ 23.52 ค่าเฉลี่ยหลังการใช้เท่ากับ 33.63 เมื่อเปรียบเทียบค่า t พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน มีความรู้ ความเข้าใจหลังการใช้สูงกว่าก่อนการใช้อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่าน

$n = 144$

รายการทดสอบ	$\bar{x}$	S.D.	t-test
ก่อนการใช้	23.52	5.47	28.37768**
หลังการใช้	33.63	4.30	

** ค่า t มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.2 ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($= 4.56$, $SD = 0.46$) ต่อรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่านของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4

3.3 คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($= 4.32$, $SD = 0.65$) ต่อการดำเนินการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่านของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4

3.4 นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($= 4.53$, $SD = 0.51$) ต่อการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่านของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4

4. ผลการประเมินผลรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่านของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4

4.1 ผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test : RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2564-2565 พบว่า การอ่านของผู้เรียนในภาพรวม มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 81.01 เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2564 ร้อยละ 12.42 ดังตาราง 4

ตารางที่ 4 ผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test : RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2564-2565 n = 3,369

รายการประเมิน	คะแนนเฉลี่ยร้อยละ		ความก้าวหน้า
	2564	2565	
การอ่านของผู้เรียน	68.59	81.01	+12.42

4.2 รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่านภาษาไทยของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 เป็นรูปแบบที่ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ามีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความถูกต้องครอบคลุม อยู่ในระดับมากที่สุด (= 4.68)

อภิปรายผล

จากการวิจัยพบประเด็นสำคัญที่น่าสนใจ และนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. องค์ประกอบของการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่านภาษาไทย มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การบริหารจัดการองค์กร 2) การส่งเสริมพัฒนาบุคลากร 3) การบริหารแบบมีส่วนร่วม 4) การมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน และ 5) การวัดและประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับการดำเนินงานในการขับเคลื่อนคุณภาพของการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของทวีศักดิ์ สมนอก (2562) ศึกษาแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่าประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการกระจายอำนาจ ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ด้านความเป็นผู้บริหารมืออาชีพและครูมืออาชีพ ด้านการมุ่งเน้นคุณลักษณะและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน และด้านความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

2. การสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่าน ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) องค์ประกอบการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่าน 4) กระบวนการบริหารจัดการ 5) ผลลัพธ์ และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จ ซึ่งเป็นรูปแบบที่ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ามีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า การสร้างและพัฒนารูปแบบมีขั้นตอนการสร้างและพัฒนาตามระบบขั้นตอนตามระเบียบวิธีวิจัย และได้มีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากหลายแหล่ง ผ่านการตรวจพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้เกี่ยวกับการบริหารการศึกษา การวัดผลการศึกษา หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข ให้รูปแบบมีความถูกต้อง และสมบูรณ์มากที่สุด จึงส่งผลให้รูปแบบมีคุณภาพดังกล่าว สอดคล้องกับวโร เฟ็งสวัสดิ์ (2553) กล่าวว่าแนวคิดการประเมินรูปแบบตามมาตรฐานที่กำหนด ได้แก่ มาตรฐานความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม และความถูกต้องครอบคลุม ทำให้ได้รูปแบบที่สามารถนำไปปฏิบัติจริงสนองต่อความต้องการของผู้ใช้ มีความเหมาะสม น่าเชื่อถือ และได้สาระครอบคลุมครบถ้วนตามความต้องการอย่างแท้จริง

3. ผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่านของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4

3.1 ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่าน ก่อนและหลังการใช้ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน ที่พัฒนาตนเองจากการศึกษารูปแบบการบริหารจัดการโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่าน มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่าน มีค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่ปรากฏผลเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า คู่มือการบริหารจัดการโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่านมีคุณภาพ มีความเหมาะสม และความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด ผู้บริหารโรงเรียนมีความรับผิดชอบ มีวินัย และมีความมุ่งมั่นตั้งใจจริงในการศึกษาและนำมาใช้จริงในการบริหารจัดการศึกษา จึงทำให้มีความรู้ความเข้าใจเพิ่มมากขึ้น

3.2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารจัดการโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่าน พบว่า โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบที่สังเคราะห์มาจากแนวคิดทฤษฎีอย่างหลากหลาย ซึ่งประกอบด้วย ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ ด้านการตรวจสอบ และด้านการปรับปรุงแก้ไข และการพัฒนารูปแบบครั้งนี้ มีขั้นตอนกระบวนการพัฒนาที่ถูกต้องเหมาะสม มีความสอดคล้องของขั้นตอนการพัฒนา และแต่ละขั้นตอนดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีกระบวนการพัฒนา ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจัย และแนวทางที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน ขั้นตอนที่ 2 ผลการสร้างและตรวจสอบรูปแบบ ขั้นตอนที่ 3 ผลการทดลองใช้รูปแบบ ขั้นตอนที่ 4 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงาน สอดคล้องกับแนวคิดของ ซูซีฟ อรุณเหลือง (2558) ได้สรุปไว้ว่า การพัฒนารูปแบบ มีขั้นตอนในการสร้างและพัฒนารูปแบบ ดังนี้ ศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบ 2) สร้างรูปแบบ โดยการจัดทำร่างรูปแบบตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบ ปรับปรุงรูปแบบ จัดทำคู่มือการดำเนินการตามรูปแบบ ประเมินความเหมาะสมของคู่มือ 3) ทดลองใช้ 4) ประเมินผลการใช้รูปแบบ

3.3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีต่อการดำเนินการบริหารจัดการสถานศึกษาตามรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่านของนักเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 พบว่า โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เหตุเพราะผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา ได้รับทราบการประกาศนโยบาย การดำเนินงานของโรงเรียนและมีส่วนร่วมในการดำเนินงานดังกล่าว จึงทำให้มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

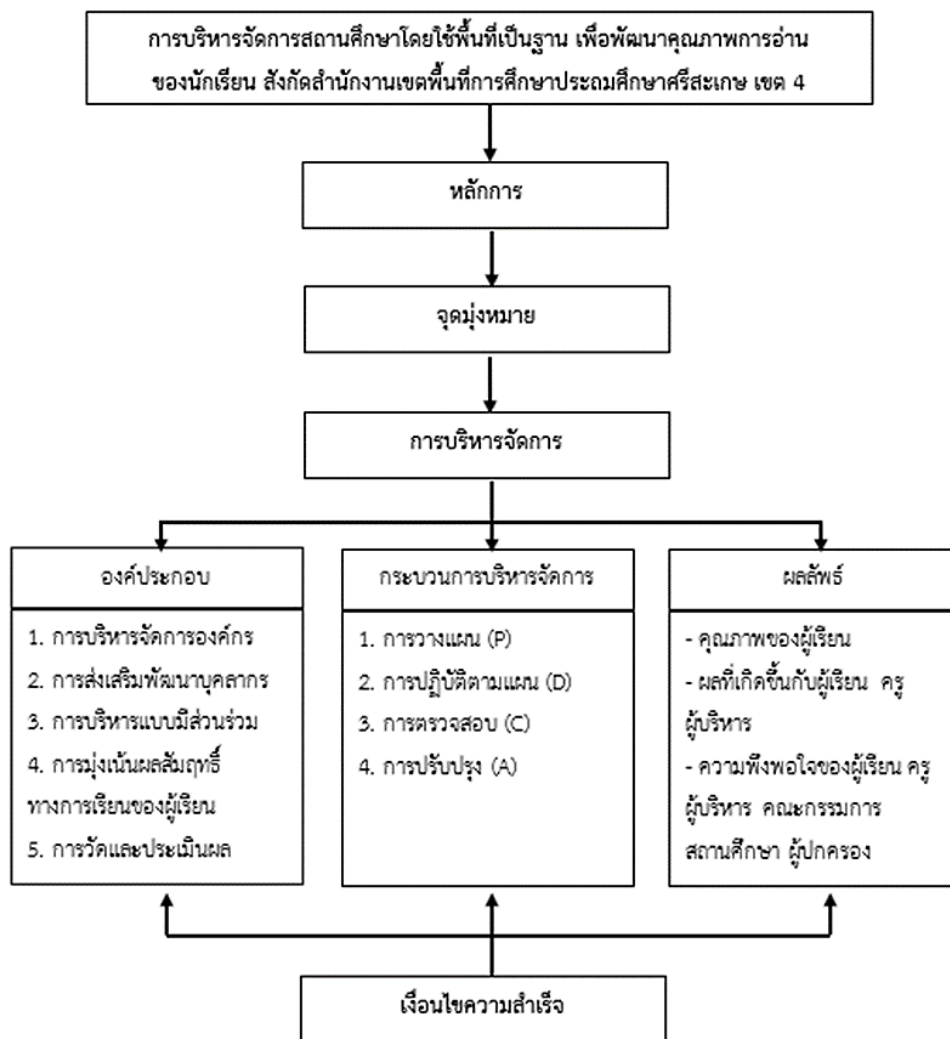
3.4 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของครูตามรูปแบบการบริหารจัดการโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพ โดยรวมมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า รูปแบบการบริหารจัดการโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพ มีการพัฒนาออกแบบตามองค์ประกอบที่เป็นปัจจัยสำคัญในการยกระดับคุณภาพการอ่าน ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมการเรียนการสอน บรรยากาศ การพัฒนาครู เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ที่กล่าวโดยสรุป คือ ในการส่งเสริมการอ่าน การเขียนและการคิดวิเคราะห์ นั้น จะต้องสร้างกิจกรรม และบรรยากาศ ที่กระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจในการอ่าน

4. ผลการประเมินผลรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่านของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4

4.1 ผลของการบริหารจัดการโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่าน ทำให้ผลการทดสอบด้านการอ่าน ประจำปีการศึกษา 2565 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2564 การที่คุณภาพการศึกษาในปีการศึกษา 2565 สูงขึ้น ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า มีนโยบายในการปฏิบัติที่ชัดเจน ตรงกัน ระดับโรงเรียนสามารถดำเนินการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามเอกสารแนวทางการบริหารจัดการโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่าน มีการดำเนินงานที่เป็นระบบและสร้างเครือข่ายวิชาการให้การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สอดคล้องกับลัดดา พรรณ จันทร์

ปรีดา (2563) ได้ศึกษาวิจัย การพัฒนากระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านการอ่าน (RT) พบว่าโรงเรียนบ้านสี่แยก โดยภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก

4.2 รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่านของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความถูกต้องครบคลุม อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของทวีศักดิ์ สมนอก (2562) พัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่า ผลการพัฒนารูปแบบโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่านของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 นำรูปแบบการบริหารจัดการโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่าน ไปใช้พัฒนาการศึกษาในการอ่าน ในปีต่อไป เปรียบเทียบประสิทธิภาพของรูปแบบดังกล่าว

1.2 ควรนำรูปแบบการบริหารจัดการโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่าน ไปใช้พัฒนาการศึกษา ในด้านการอ่าน การเขียนเพื่อเตรียมความพร้อมในการทดสอบประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน NT (National Test) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

1.3 ควรศึกษารูปแบบการบริหารจัดการโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่านและการเขียน ควบคู่กัน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในด้านอื่น ๆ

2.2 ควรมีการวิจัยการบริหารจัดการเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่าน โดยใช้กระบวนการรูปแบบอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

ชูชีพ อรุณเหลือง. (2558). การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของ

ชุมชนท้องถิ่นที่มีผลต่อการยกระดับคุณภาพสถานศึกษา: กรณีศึกษาวิทยาลัยการอาชีพ แกลง.ระยอง:

วิทยาลัยการอาชีพแกลง, 4-5.

ทวีศักดิ์ สมนอก. (2562). การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียน

ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. (เอกสารอัดสำเนา).

พินสุดา สิริธรงค์ศรี. รูปแบบการจัดการการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา. กรุงเทพมหานคร สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2547.

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง. (2557). สรุปผลการดำเนินงานโครงการปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาแห่งชาติ. โครงการจัดทำ

หลักสูตรวิทยาศาสตร์สุขภาพทางการแพทย์แผนไทย. มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง. (เอกสารอัดสำเนา)

รุ่งทิพย์ ยวงลำไย และสุรัชย์ เทียนขาว. (2562). การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1. วารสารครุศาสตร์ ปริญญา. 9 (3), 96-107.

ลัดดาพรรณ จันทร์ปรีดา. (2562). การพัฒนากระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านการอ่าน

(RT). วารสารวิจัยประยุกต์มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ. 2 (1), 1-15.

วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2553). การวิจัยพัฒนารูปแบบ. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. 2(4), 1 - 15.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4. รายงานการนิเทศการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4. 2564.